

חוק הבחירות לכנסת, תשט"ו — 1955 *

1. הבחירות לכנסת השלישית ולכל כנסת שלאחריה יהיו בהתאם לחוק הבחירות לכנסת השניה, תשי"א — 1951¹ (להלן — החוק העיקרי), בשינויים המפורטים בחוק זה. תחולת חוק הבחירות לכנסת השניה
2. (א) כל מקום שבחוק העיקרי נאמר „הכנסת הראשונה“ קרי — „הכנסת היוצאת“. תיקונים כלליים
(ב) כל מקום שבחוק העיקרי נאמר „הכנסת השניה“ קרי — „הכנסת“.
3. במקום סעיף 1 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה: החלפת סעיף 1
- „הזכות לבחור 1. הזכות לבחור לכנסת תהיה לכל מי שביום 31 בדצמבר הקודם ליום הבחירות נתקיימו בו שתי אלה:
- (1) היה בן שמונה עשרה שנה או יותר ;
(2) היה אזרח ישראלי ותושב ישראל ;
- מי שביום האמור היה רשום כתושב לפי פקודת מרשם התושבים, תש"ט—1949², רואים אותו לענין חוק זה כתושב ישראלי.“
4. במקום סעיף 2 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה: החלפת סעיף 2
- „הזכות להיבחר 2. הזכות להיבחר לכנסת תהיה לכל מי שביום הגשת רשימת המועמדים הכוללת את שמו נתקיימו בו שתי אלה:
- (1) היה בן עשרים ואחד שנה או יותר ;
(2) היה אזרח ישראלי.“
5. אחרי סעיף 2 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה: תוספת סעיף א2
- א2. (א) מי שביום ו' בטבת תשט"ו (31 בדצמבר 1954) היה תושב ישראל, ועד יום ח' באייר תשט"ו (30 באפריל 1955) נעשה לאזרח ישראלי על ידי התאזרחות, רואים אותו, לענין בחירות לכנסת השלישית, כאילו היה אזרח ישראלי ביום ו' בטבת תשט"ו (31 בדצמבר 1954). „דין תושב שהתאזרח עד ח' באייר תשט"ו (30 באפריל 1955)
- (ב) מי שביום ו' בטבת תשט"ו (31 בדצמבר 1954) היה תושב ישראל, ועד יום ז' באדר תשט"ו (1 במרס 1955) הגיש בקשה להתאזרח לפי חוק האזרחות, תשי"ב—1952³, והתקנות שהותקנו על פיו, יכריע שר הפנים בבקשתו לא יאוחר מיום ט' בניסן תשט"ו (1 באפריל 1955), ואם הכריע בחיוב, יתן למבקש הזדמנות להצהיר את ההצהרה לפי סעיף 5 (ג) לחוק האמור עד יום ח' באייר תשט"ו (30 באפריל 1955).“
6. בסעיף 4 לחוק העיקרי, במקום „בשירות סדיר“ יבוא „בשירות לפי סעיף 6 לחוק שירות בטחון, תש"ט—1949“.

* נתקבל ככנסת ביום א' בשבט תשט"ו (24 בינואר 1955); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו

בה"ח 218, תשט"ו, עמ' 8.

1 ס"ח 74, תשי"א, עמ' 110.

2 ע"ר תש"ט, תוס' א' מס' 48, עמ' 164.

3 ס"ח 95, תשי"ב, עמ' 148.

4 ס"ח 25, תש"ט, עמ' 271.

7. בסעיף 6 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א) יימחק „בשטח ישראל כולו“ ובסוף הסעיף יוסף סעיף קטן זה :

„(ד) לא תהיה הצבעה אלא בתחום היבשה של ישראל ובאניות ישראליות.“

הוספת סעיף 6א

8. אחרי סעיף 6 יבוא סעיף זה :

„יום הבחירות—6א. יום הבחירות יהיה יום ג' בשבוע השלישי שלפני השבוע בו תמה קביעת תקופת כהונתה של הכנסת היוצאת ; אם היה יום זה חג או ערב חג, יהיו הבחירות ביום ג' הסמוך לאחריו, ואם גם יום זה היה חג או ערב חג — ביום ג' הסמוך לאחר החג.“

החלפת סעיף 8

9. במקום סעיף 8 לחוק העיקרי יבואו סעיפים אלה :

8. (א) לענין הכנת הבחירות והצבעה תקבע ועדת הבחירות המרכזית אזורי בחירות ושר הפנים יקבע אזורי קלפי.

(ב) אזור קלפי לא יכלול יותר מנקודת ישוב אחת ; לענין זה יראו את כל התחום של עיריה או של מועצה מקומית, למעט מועצה אזורית, כנקודת ישוב אחת.

(ג) במקומות שבהם אי אפשר לתחום אזור קלפי, רשאי שר הפנים לקבוע שתושבי נקודת ישוב מסויימת או תושבי חלק ממנה, ערוכים לפי סדר האלף-בית של שמות משפחותיהם, ייחשבו לאזור קלפי.

(ד) קבע שר הפנים את אזורי הקלפי, יודיע על כך, לא יאוחר מהיום ה-162 שלפני יום הבחירות, ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית ; ההודעה תתאר את אזורי הקלפי במידה מספקת לזיהוים.

(ה) ועדת הבחירות המרכזית רשאית לשנות את תחומי אזורי הקלפי ; הודעה על שינוי כזה, חתומה ביד יושב ראש הוועדה, תימסר לשר הפנים לא יאוחר מהיום ה-142 שלפני יום הבחירות ; ההודעה תתאר את אזורי הקלפי כפי ששוננו במידה מספקת לזיהוים.

(ו) ועדת הבחירות המרכזית תפרסם, לא יאוחר מהיום ה-135 שלפני יום הבחירות, את חלוקת הארץ לאזורי בחירות ולאזורי קלפי.

8א. לענין תוצאות הבחירות יראו את שטח ישראל כולו כאזור אחד.“

האזור לתוצאות הבחירות

החלפת סעיף 10

10. במקום סעיף 10 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה :

10. (א) ועדת הבחירות המרכזית (בסעיף זה — הוועדה) תורכב, לא יאוחר מהיום ה-168 שלפני יום הבחירות, מנציגי הסיעות של הכנסת היוצאת.

(ב) שלושים המקומות בוועדה יתחלקו כך :

- (1) לכל סיעה יהיה מקום אחד לכל ארבעה חברי הסיעה ;
- (2) המקומות שנשארו אחרי החלוקה לפי פסקה (1) יתחלקו בין הסיעות לפי גודל העודפים של מספר חבריהן ;
- (3) סיעה שמספר חבריה פחות מארבעה, ייחשב לה כלל מספר חבריה כעודף לענין פסקה (2) ;
- (4) היו לשתי סיעות או יותר עודפים שווים, ולא נשארו מקומות לכולן, יכריע ביניהן יושב ראש הכנסת על פי גורל.

(ג) כל סיעה שלא הגיעה לייצוג לפי סעיף קטן (ב) יהיה לה בוועדה חבר אחד.

(ד) לכל חבר הוועדה יהיה ממלא מקום קבוע.

(ה) כל סיעה תגיש ליושב ראש הכנסת, לא יאוחר מהיום ה־175 שלפני יום הבחירות, רשימה של נציגיה בוועדה ושל ממלאי מקומם, על שמות משפחותיהם, שמותיהם הפרטיים ומענם; הוועדה מוסמכת לפעול, אף אם מספר חבריה אינו שלם.

(ו) שר, סגן שר, פקיד־מדינה — פרט למורה — וחייל בשירות לפי סעיף 6 לחוק שירות בטחון, תש"ט—1949, או בשירות קבע של צבא־הגנה לישראל, לא יהא חבר, ולא ממלא מקום של חבר, בוועדה.

תיקון סעיף 11 11. בסעיף 11 לחוק העיקרי —

(1) בסעיף קטן (א) יוסף פסוק זה:

„בחירת היושב ראש תהיה על פי בקשת יושב ראש הכנסת ולא יאוחר מהיום ה־168 שלפני יום הבחירות“;

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא סעיף קטן זה:

„(אא) נבצר מיושב ראש הוועדה למלא תפקידו, יבחרו שופטי בית המשפט העליון שופט אחר מביניהם להיות ממלא מקומו של יושב ראש הוועדה“;

(3) בסעיף קטן (ב), במקום „ששה מחברי הוועדה“ יבוא „ארבעה מחברי הוועדה“ ובמקום „משש הסיעות“ יבוא „מארבע הסיעות“.

הוספת סעיף 11א 12. אחרי סעיף 11 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה:

„ועדת הבחירות 11א. יושב ראש הכנסת יומן את ועדת הבחירות המרכזית לשיבתה המרכזית —
ישיבה ראשונה הראשונה לא יאוחר מהיום ה־158 שלפני יום הבחירות.“

החלפת סעיף 12 13. במקום סעיף 12 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה:

„ועדות בחירות 12. (א) ועדות הבחירות האזוריות יתמנו על ידי ועדת הבחירות המרכזית כזית לא יאוחר מהיום ה־142 שלפני יום הבחירות.“

(ב) מספר חבריה של כל ועדת בחירות אזורית והרכבה הסיעתי יהיו כשל ועדת הבחירות המרכזית.

(ג) לחברים של ועדת בחירות אזורית יהיו ממלאי מקום שיתמנו על ידי ועדת הבחירות המרכזית בזמן מינוי הוועדה האזורית; מספרם והרכבם הסיעתי של ממלאי המקום יהיו כשל אותה ועדה אזורית.

(ד) המועמדים לוועדת בחירות אזורית וממלאי מקומם יוצעו לוועדת הבחירות המרכזית על ידי באי כוח הסיעות או ממלאי מקומם; ועדת בחירות אזורית מוסמכת לפעול אף עם מספר חבריה אינו שלם.

(ה) ועדת הבחירות המרכזית תמנה לכל ועדת בחירות אזורית, מבין חברי אותה ועדה, יושב ראש ושני סגני יושב ראש.

14. בסעיף 13 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), בסופו יוסף:

„המינוי על ידי ועדות הבחירות האזוריות יהיה לא יאוחר מהיום ה־50 שלפני יום הבחירות; האישור על ידי ועדת הבחירות המרכזית — לא יאוחר מהיום ה־25 שלפני יום הבחירות.“

15. בסעיף 14 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), במקום "תפורסם" יבוא "תינתן בכנסת ותפורסם".

תוספת סעיף 15א

16. אחרי סעיף 15 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה:

15א (א) שמות הסיעות של הכנסת היוצאת, מספר חבריה של כל סיעה ושמותיהם של באי כוחה ושל ממלאי מקומם, יאושרו, לענין חוק זה, על ידי ועדת הכנסת לא יאוחר מהיום ה-182 שלפני יום הבחירות; לענין הבחירות לכנסת השלישית יראו את שמות הסיעות ואת מספר חבריהן המפורטים בתוספת לחוק הבחירות לכנסת, תשט"ו—1955, כאילו אושרו על ידי ועדת הכנסת לפי סעיף קטן זה.

(ב) כל סיעה רשאית בכל עת, על ידי הודעה בכתב ליושב ראש הכנסת, להחליף באי כוחה וממלאי מקומם.

(ג) השתנה הרכבה הסיעתי של הכנסת היוצאת וועדת הכנסת אישרה את השינוי לפני הרכבתה של ועדת הבחירות המרכזית או לפני מינויה של ועדת בחירות אזורית, יהיה הרכבה הסיעתי של ועדת הבחירות לפי הרכבה הסיעתי של הכנסת בשעת הרכבתה או מינויה של הועדה; חל שינוי כזה ואושר כאמור אחרי הרכבתה או מינויה של ועדת בחירות, לא יביא השינוי לידי שינוי של הרכב הועדה, אולם סיעה שאין לה נציגות בועדה, יהיה לה בועדה חבר אחד בדעה מייעצת.

(ד) לענין רשימות המועמדים יובא בחשבון כל שינוי בהרכבה הסיעתי של הכנסת שחל ואושר כאמור עד יומיים לפני תום המועד להגשת רשימות אלה.

(ה) יושב ראש הכנסת יודיע ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית על הפרטים האמורים בסעיף זה ועל כל שינוי בהם.

החלפת סעיף 16

17. במקום סעיף 16 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה:

16. (א) שר הפנים יכין רשימות הזכאים לבחור (להלן — רשימות הבחורים).⁵ הכנת רשימות הבחורים

(ב) לכל אזור קלפי תוכן רשימה נפרדת של הבחורים שביום 31 בדצמבר הקודם ליום הבחירות היו רשומים. במרשם התושבים כתושבי אותו אזור; אולם מי שהעתיק את מעונו לנקודת ישוב אחרת והודיע על כך בהתאם לפקודת מרשם התושבים, תש"ט—1949,⁶ רשאי שר הפנים — וחייב השר אם נתבקש לכך על ידי אותו אדם עד היום ה-85 שלפני יום הבחירות — למחוק את שמו מרשימת הבחורים שבה הוא כלול ולכלול ברשימת הבחורים של אזור הקלפי שבו נמצא מעונו החדש; לענין הוראה זו יראו את כל התחום של עיריה או של מועצה מקומית, למעט מועצה אזורית, כנקודת ישוב אחת.

(ג) רשימת בוחרים תפרט את שמות המשפחה של הבחורים לפי סדר האלף-בית, את שמו הפרטי של כל בוחר, שם אביו או אמו, שנת לידתו, מעונו ומספר רישומו במרשם התושבים.

(ד) רשימת בוחרים לא תכלול יותר מ-800 בוחרים; אולם במקרים הנראים לו רשאי שר הפנים להעלות את המספר באזור קלפי פלוני עד 1,000.

⁵ ע"ר תש"ט, תוס' א' מס' 48, עמ' 164.

18. במקום סעיף 17 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה :

17. (א) רשימות הבוחרים יוצגו, כל אחת בתחום נקודת הישוב שבה נמצא אזור הקלפי של הרשימה, למען יוכל כל דורש לעיין בהן; הצגת הרשימות תימשך עשרה ימים רצופים, עשר שעות בכל יום, בהתחשב עם הדרישות הדתיות לשמירת ימי המנוחה.

(ב) הצגת הרשימות תתחיל בכל הארץ במועד אחיד שייקבע על ידי ועדת הבחירות המרכזית, ולא יאוחר מהיום ה-103 שלפני יום הבחירות. (ג) המקומות להצגת הרשימות ושעותיה ייקבעו על ידי ועדות הבחירות האזוריות לא יאוחר מהיום ה-124 שלפני יום הבחירות, והודעה עליהם תפורסם במקומות ובצורה שייקבעו על ידי ועדות הבחירות האזוריות.

(ד) חבר של ועדת הבחירות האזורית רשאי, לא יאוחר מהיום ה-114 שלפני יום הבחירות, לערער לפני ועדת הבחירות המרכזית על קביעת מקומות ההצגה או שעותיה.

19. במקום סעיף 18 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה :

18. (א) לא יאוחר מהיום ה-85 שלפני יום הבחירות רשאי כל אדם לפנות למשרד הפנים בבקשה לתקן טעויות, השמטות, או פרטים בלתי נכונים ברשימת הבוחרים, או לרשום את המבקש ברשימת בוחרים אחרת כאמור בסעיף 16, ומשרד הפנים יודיע למבקש את החלטתו עד היום ה-58 שלפני יום הבחירות.

(ב) הודעה בדבר הצגת רשימות הבוחרים תציין את היום האחרון להגשת בקשות לפי סעיף זה.

(ג) בקשה לפי סעיף זה תפרט אלה :

(1) שם משפחתו של המבקש, שמו הפרטי ומענו ;

(2) שם משפחתו של כל אדם שביחס אליו מבקשים את התיקון, שמו הפרטי, שם אביו או אמו, שנת לידתו, מענו ב-31 בדצמבר האחרון, מענו בזמן הגשת הבקשה, ומספר רישומו במרשם התושבים ;

(3) התיקון המבוקש.

(ד) שר הפנים רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצוע הוראות

סעיף זה.

20. בסעיף 19 לחוק העיקרי —

(1) בסעיף קטן (א), במקום "היום ה-15" יבוא "היום ה-48" ובסופו יוסף "חובת ההוכחה לטענותיו — על המערער ; כל רשות מרשויות המדינה חייבת לתת, ללא אגרה, כל תעודה וכל אישור הדרושים לצורך ערעור כזה" ;

(2) בסעיף קטן (ד), במקום "היום ה-7" יבוא "היום ה-20".

21. במקום סעיף 20 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה :

20. משרד הפנים ימציא לוועדת הבחירות המרכזית לא יאוחר מהיום ה-7 שלפני יום הבחירות רשימת התיקונים שיהולו ברשימות הבוחרים על פי החלטות לפי סעיף 18 או על פי פסקי דין לפי סעיף 19, וועדת הבחירות המרכזית תמסור את רשימות התיקונים לוועדות הקלפי לא יאוחר מיומיים לפני יום הבחירות.

22. בסעיף 21 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), במקום „בשירות סדיר“ יבוא „בשירות לפי סעיף 6 לחוק שירות בטחון, תש״ט—1949“, ובסעיף קטן (ג), במקום „35 יום“ יבוא „53 יום“.
23. בסעיף 25 לחוק העיקרי —
- (1) במקום „תוך 3 ימים מיום הגשת הרשימה“ יבוא „לא יאוחר מהיום ה-46 שלפני יום הבחירות“;
- (2) במקום „תוך 4 ימים מיום קבלת ההודעה“ יבוא „לא יאוחר מהיום ה-39 שלפני יום הבחירות“;
- (3) במקום הסיפה החל מן המלים „מספר בלתי מספיק“ יבוא „היה בין החותמים על רשימת מועמדים מי שלא היה זכאי לבחור, ייחשב הדבר לליקוי, אולם מספר בלתי מספיק של חותמים פוסל את הרשימה“.
24. בסעיף 26 לחוק העיקרי, במקום „תוך 11 יום מיום ההגשה“ יבוא „לא יאוחר מהיום ה-34 לפני יום הבחירות“.
25. בסעיף 27 לחוק העיקרי —
- (1) בסעיף קטן (א), במקום „תוך 11 יום מיום הגשת הרשימה“ יבוא „לא יאוחר מהיום ה-34 לפני יום הבחירות“, ובמקום „תוך 5 ימים מיום קבלת ההודעה“ יבוא „לא יאוחר מהיום ה-29 לפני יום הבחירות“;
- (2) בסעיף קטן (ב) יווסף פסוק זה: „פסק הדין יימסר לוועדת הבחירות המרכזית לא יאוחר מהיום ה-22 לפני יום הבחירות“.
26. בסעיף 28 לחוק העיקרי, במקום „14 יום“ יבוא „19 יום“.
27. בסעיף 29 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ב), במקום „7 ימים“ יבוא „14 יום“, ובסעיף קטן (ג) יווסף „לפחות 7 ימים לפני יום הבחירות“.
28. בסעיף 45 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), במקום „בשירות סדיר לפי חוק שירות בטחון, תש״ט—1949“ יבוא „בשירות לפי סעיף 6 לחוק שירות בטחון, תש״ט—1949, או בשירות קבע“.
29. בסעיף 48 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ב) יבוא סעיף קטן זה:
- „(ב) חיילים בשירות לפי סעיף 6 לחוק שירות בטחון, תש״ט—1949, או בשירות קבע של צבא-הגנה לישראל וכן המשרתים בשירות מילואים על פי החוק האמור לא יקחו חלק בתעמולת הבחירות“.
30. בסעיף 49 לחוק העיקרי, במקום „בחצי השנה שלפני תחילת תקפו של חוק זה“ יבוא „בשנה שקדמה לשנת הבחירות“.
31. בסעיף 52 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (ג), במקום „מיום תחילת תקפו של חוק זה“ יבוא „מיום בחירתם או מינוים“.
32. בסעיף 53 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), במקום „בשירות סדיר“ יבוא „בשירות לפי סעיף 6 לחוק שירות בטחון, תש״ט—1949“.
33. בסעיף 65 לחוק העיקרי יימחק סעיף קטן (ב).

34. בסעיף 66 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), במקום „47 יום” יבוא „103 יום”. תיקון סעיף 66
35. סעיף 67 לחוק העיקרי — בטל. ביטול סעיף 67
36. אחרי סעיף 69 לחוק העיקרי יבוא סעיף זה: תוספת סעיף 69א
37. בסעיף 70 (א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (2) תבוא פסקה זו: תיקון סעיף 70
38. סעיף 73 לחוק העיקרי — בטל. ביטול סעיף 73
39. התוספת לחוק העיקרי — בטלה. ביטול התוספת
40. שר המשפטים רשאי לפרסם ברשומות נוסח של „חוק הבחירות לכנסת, תשט”ו—1955” שישלב הוראות חוק זה עם הוראות החוק העיקרי כפי שתוקנו. פרסום נוסח משולב
41. תחילתו של חוק זה מיום קבלתו בכנסת. תחילת תוקף

תוספת

(סעיף 16)

מספר הכריה של כל סיעה	שמות הסיעות של הכנסת השניה
47	סיעת מפלגת פועלי ארץ-ישראל
23	סיעת הסתדרות הציונים הכלליים — מפלגת המרכז
8	סיעת הפועל המזרחי
8	סיעת תנועת החרות
7	סיעת מפלגת הפועלים המאוחדת
7	סיעת המפלגה הקומוניסטית הישראלית
4	הסיעה הפרוגרסיבית
4	סיעת אחדות העבודה — פועלי ציון
3	הסיעה הדימוקרטיית לערביי ארץ-ישראל
3	סיעת אגודת ישראל
2	סיעת פועלי אגודת ישראל
2	סיעת המזרחי
1	הסיעה לחקלאות ופיתוח
1	סיעת הקידמה והעבודה

ישראל רוקח
שר הפנים

משה שרת
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה